REZOLUCIJA (EU) 2023/322 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 18. listopada 2022.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2020., dio II. – Europsko vijeće i Vijeće

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2020., dio II. – Europsko vijeće i Vijeće,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir drugo izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0236/2022),

A. budući da u skladu s člankom 13. Ugovora o Europskoj uniji svaka institucija djeluje u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima, te da institucije međusobno održavaju lojalnu suradnju;

B. budući da u skladu s člankom 317. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Komisija izvršava proračun Unije na vlastitu odgovornost, uzimajući u obzir načela dobrog financijskog upravljanja, i budući da, u skladu s okvirom na snazi, Komisija dodjeljuje ostalim institucijama Unije potrebne ovlasti za izvršenje dijelova proračuna koji se na njih odnose;

C. budući da u skladu s člankom 319. stavkom 1. UFEU-a Parlament ima isključivu nadležnost za davanje razrješnice za izvršenje općeg proračuna Unije i budući da je proračun Europskog vijeća i Vijeća dio proračuna Unije;

D. budući da u skladu s člankom 235. stavkom 4. i člankom 240. stavkom 2. UFEU-a Europskom vijeću i Vijeću („Vijeće”) pomaže Glavno tajništvo Vijeća („GTV”) te budući da je glavni tajnik u potpunosti odgovoran za dobro upravljanje odobrenim sredstvima unesenima u dio II. proračuna Unije;

E. budući da bi Europsko vijeće i Vijeće, kao institucije Unije i kao korisnici općeg proračuna Unije, trebali biti transparentni i demokratski odgovorni prema građanima Unije te podlijegati demokratskoj kontroli svojega trošenja javnih sredstava;

F. budući da u kontekstu postupka davanja razrješnice Parlament kao tijelo nadležno za davanje razrješnice želi istaknuti da je posebno važno dalje jačati demokratski legitimitet institucija Unije prema građanima Unije poboljšanjem transparentnosti i odgovornosti, čije su ključne sastavnice koncept izrade proračuna utemeljenog na uspješnosti kao i dobro upravljanje ljudskim resursima;

G. budući da već gotovo dvadeset godina Parlament provodi ustaljenu i poštovanu praksu davanja razrješnice svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije za njihove administrativne rashode te budući da Komisija podupire nastavak te prakse;

H. budući da je Europska ombudsmanica („Ombudsmanica”) u svojoj odluci o strateškoj istrazi OI/2/2017/TE o transparentnosti zakonodavnog postupka Vijeća utvrdila da prakse Vijeća u zakonodavnom postupku predstavljaju nepravilnost i da ih treba riješiti kako bi se građanima omogućilo praćenje zakonodavnog postupka Unije;

I. budući da sudska praksa Suda Europske unije priznaje pravo poreznih obveznika i javnosti da budu informirani o korištenju javnog prihoda;

J. budući da zbog izostanka suradnje Vijeća u postupku davanja razrješnice Parlament više od deset godina ne može donijeti informiranu odluku o davanju razrješnice;

1. žali zbog toga što Vijeće i dalje odbija suradnju u okviru postupka davanja razrješnice, zbog čega je Parlament prisiljen ne dati razrješnicu;

2. žali zbog toga što proračun Europskog Vijeća i Vijeća nije podijeljen u dva odvojena proračuna, kao što je to Parlament preporučio u nedavnim rezolucijama o razrješnici, u cilju poboljšanja transparentnosti, odgovornosti i učinkovitosti za obje institucije;

3. podsjeća da su ključni pokazatelji uspješnosti široko priznat alat za mjerenje postignuća u odnosu na ciljeve; poziva Vijeće da u svojim izvješćima o upravljanju dostavi sažetke svojih ključnih pokazatelja uspješnosti i povezanih rezultata;

4. žali zbog manjka informacija o provedbi akcijskog plana Vijeća za rodnu ravnopravnost i mjera poduzetih radi osiguranja jednakih mogućnosti osobama s invaliditetom zaposlenih u Vijeću; poziva Vijeće da proračunskom tijelu pruži informacije o ravnoteži spolova, zemljopisnoj raspodjeli i invaliditetu njegovih članova osoblja te o povezanim unutarnjim politikama;

5. žali što je Vijeće dosad zanemarivalo Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o potrebi za posebnim sastavom Vijeća za rodnu ravnopravnost ([1]) te ustraje u tome da bi se namjenskim institucijskim forumom osigurala jača integracija rodne ravnopravnosti u politike i strategije Unije, kao i neophodna koordinacija i napredak u glavnim predmetima koji se odnose na rodnu ravnopravnost;

6. podsjeća da u skladu s člankom 286. stavkom 2. UFEU-a Vijeće imenuje članove Revizorskog suda („Sud”) nakon savjetovanja s Parlamentom i shvaća poteškoće u postizanju ravnoteže spolova zbog aktualnog postupka kandidiranja; ističe ozbiljnu neravnotežu spolova u okviru Suda, koji je 2020. imao samo osam žena članica u odnosu na 18 muških članova; ponavlja svoj poziv Vijeću da ponovno razmotri postupak kandidiranja kako bi se taj problem riješio konkretnim mjerama, na primjer uvođenjem obveze u skladu s kojom bi države članice trebale predstaviti jednog kandidata i jednu kandidatkinju;

7. žali zbog toga što Vijeće izvršava svoje ovlasti u postupcima kandidiranja i imenovanja za brojne institucije, tijela, urede i agencije Unije, a da pritom ne uzima u obzir stajalište zainteresiranih strana; osobito žali zbog toga što Vijeće više puta nije uzelo u obzir preporuke Parlamenta u njegovoj savjetodavnoj ulozi u pogledu imenovanja članova Suda; ustraje u tome da je potrebno preispitati izvršavanje ovlasti Vijeća u cilju jamčenja i jačanja sudjelovanja relevantnih institucija, tijela, ureda i agencija;

8. podsjeća na preporuke Ombudsmanice o transparentnosti zakonodavnog postupka Vijeća te ih podržava; žali zbog toga što postupak donošenja odluka u Vijeću još uvijek nije potpuno transparentan, što utječe na povjerenje građana u Uniju kao transparentan subjekt i time ugrožava ugled Unije u cjelini; apelira na Vijeće da bez nepotrebne odgode poduzme sve potrebne mjere za provedbu preporuka Ombudsmanice i relevantnih presuda Suda Europske unije;

9. izražava zabrinutost zbog sve važnije uloge Europskog vijeća u vezi sa zakonodavnim predmetima unatoč tome što ta institucija nema ni zakonodavnu ni izvršnu funkciju, niti primjenjuje iste standarde transparentnosti kao Vijeće, što znači da se od nje ne može tražiti preuzimanje odgovornosti; žali zbog toga što je sudjelovanje stalnih predstavnika država članica u registru transparentnosti u potpunosti dobrovoljno te ustraje u tome da bi sva stalna predstavništva trebala aktivno sudjelovati u njemu prije, tijekom i nakon predsjedanja svojih država članica Vijećem; smatra da bi trebalo ojačati i uskladiti postojeća etička pravila u pogledu sukoba interesa, fenomena rotirajućih vrata i transparentnosti lobiranja; potiče Vijeće da se u potpunosti koristi sustavom registra izvan njegovih trenutačnih ograničenja i poziva Vijeće da se ne sastaje s neregistriranim lobistima;

([1]) SL C 445, 29.10.2021., str. 150.

10. žali zbog toga što, unatoč nekoliko zahtjeva Parlamenta, Kodeks ponašanja za predsjednika Europskog vijeća nije usklađen s Kodeksom ponašanja Parlamenta i Komisije, posebno u pogledu aktivnosti koje se trebaju odobriti nakon što predsjednik prestane obavljati dužnosti;

11. žali što nije dobio informacije o kodeksu ponašanja koji se primjenjuje na sve članove osoblja Vijeća; ponavlja da etičko ponašanje doprinosi dobrom financijskom upravljanju i povećava povjerenje javnosti, što je, kako je Revizorski sud naglasio u svojem tematskom izvješću br. 13/2019: „Etički okviri u institucijama EU-a nad kojima je provedena revizija: ima prostora za poboljšanja”, neophodno za uspjeh javnih politika, a posebno da svako neetičko postupanje osoblja i članova institucija, tijela, ureda i agencija Unije izaziva veliko zanimanje javnosti i narušava povjerenje u Uniju;

12. ponovno izražava duboku zabrinutost zbog potvrđenih sukoba interesa predstavnika država članica uključenih u postupke donošenja odluka o javnim politikama i proračunu; smatra da predstavnici država članica koji izravno ostvaruju korist od subvencija Unije putem poduzeća čiji su vlasnici ne bi trebali sudjelovati u raspravama ili glasovanjima o politikama ili proračunu povezanima s tim subvencijama;

13. ponovno poziva rotirajuća predsjedništva Vijeća da odbiju korporativna sponzorstva kako bi pokrila dio troškova; shvaća da se financijska sredstva iz nacionalnih proračuna znatno razlikuju među državama članicama te da bi svaka država članica, neovisno o svojoj veličini i dostupnom proračunu, trebala imati jednake mogućnosti za organizaciju uspješnog predsjedanja Vijećem, no smatra da prihvaćanje korporativnih sponzorstava nanosi štetu ugledu jer sa sobom donosi rizik od sukoba interesa; ponavlja svoj poziv Vijeću da uvrsti u proračun predsjedništvo Vijeća kako bi se osigurali primjereni i jedinstveni standardi učinkovitosti i djelotvornosti radnog procesa;

14. podsjeća da u skladu s člankom 319. UFEU-a Parlament izvršava svoje dužnosti u postupku davanja razrješnice, da ima isključivu nadležnost za davanje razrješnice za izvršenje općeg proračuna Unije i da je proračun Europskog vijeća i Vijeća dio proračuna Unije;

15. ističe da u skladu s člankom 335. UFEU-a „u pitanjima povezanima s djelovanjem pojedinih institucija, Uniju zastupa svaka institucija na temelju svoje administrativne autonomije” te da su u skladu s tim, također uzimajući u obzir članak 59. Financijske uredbe, institucijama povjerene tražene ovlasti i one su pojedinačno odgovorne za izvršenje dijelova proračuna koji se na njih odnose;

16. napominje da na temelju članka 100. Poslovnika „odredbe o postupku davanja razrješnice Komisiji […] u vezi s izvršenjem proračuna isto tako se primjenjuju na postupak davanja razrješnice […] osobama nadležnima za izvršenje proračuna drugih institucija i tijela Europske unije poput Vijeća”;

17. naglašava da već gotovo dvadeset godina Parlament provodi ustaljenu i poštovanu praksu davanja razrješnice svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije za njihove administrativne rashode; ističe ponovljeno stajalište Komisije da je potrebno da Parlament nastavi s tom praksom;

18. žali zbog toga što Vijeće već više od desetljeća pokazuje da nema volju surađivati s Parlamentom u kontekstu postupka davanja razrješnice, što onemogućuje Parlamentu da donese informiranu odluku o davanju razrješnice; smatra da taj nedostatak suradnje pokazuje potpuno zanemarivanje uloge Parlamenta i da se na taj način krši načelo lojalne suradnje među institucijama, što ima vrlo negativne posljedice u vidu diskreditiranja transparentnosti i demokratskog nadzora proračuna Unije kao i narušavanja povjerenja građana u Uniju; zahtijeva puno poštovanje ovlasti i uloge Parlamenta u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije u kojoj se naglašava pravo poreznih obveznika i javnosti da budu informirani o korištenju javnih prihoda, te ističe da je to pravo povezano s ulogom Parlamenta u postupku davanja razrješnice kao jedine institucije koju izravno biraju građani Unije;

19. ostaje uvjeren da je dogovor o tom pitanju moguć ako Vijeće pokaže bilo kakvu političku volju za suradnjom; ponavlja da Parlament želi sudjelovati u konstruktivnom dijalogu i stoga poziva Vijeće da bez nepotrebnog odgađanja nastavi pregovore s Parlamentom kako bi se pronašlo rješenje u postojećem okviru postupka davanja razrješnice;

20. ističe da, kako je navedeno u njegovoj rezoluciji od 4. svibnja 2022. o daljnjem postupanju nakon zaključaka Konferencije o budućnosti Europe ([2]), zaključci te Konferencije zahtijevaju izmjene Ugovorâ, među ostalim u pogledu pojednostavnjenja institucijske strukture EU-a, veće transparentnosti i odgovornosti u postupku donošenja odluka te novog promišljanja o nadležnostima EU-a; smatra da očekivanja građana Unije predstavljaju jasnu zadaću poboljšanja transparentnosti i odgovornosti, posebno u pogledu proračuna Unije, a time i postupka davanja razrješnice;

21. ponavlja da bi moguća revizija Ugovorâ mogla učiniti postupak davanja razrješnice jasnijim i transparentnijim, ponajprije tako što bi se Parlamentu dala izričita nadležnost za pojedinačno davanje razrješnice svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije, no smatra da bi ponovno pokretanje pregovora između Parlamenta i Vijeća o postupku davanja razrješnice u cilju pronalaska rješenja s pomoću bolje međuinstitucijske suradnje u postojećem okviru utvrđenom Ugovorima bio prvi korak prema prevladavanju trenutačnog zastoja.

([2]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0141.